

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים

ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים

מועד הבחינה: חורף תשע"ג, 2013

מספר השאלון: 210,011107

עברית: הבנה, הבעה ולשון

שאלון א'

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון — הבנה והבעה — 50 נקודות

פרק שני — אוצר המילים והמשמעים; שם המספר — 26 נקודות

פרק שלישי — תחביר ומערכת הצורות — 24 נקודות

סה"כ — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות:

(1) יש לענות על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.

(2) לכתובת טיוטה אפשר להשתמש בעמודים האחרונים (22-23) של השאלון.

(3) הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

קרא את מאמר א והקטעים הנלווים לו ואת מאמר ב, וענה על השאלות שאחריהם.

מאמר א

תעודה ומסר – מבט היסטורי

(מעובד על פי לוי אריה [תשנ"ח]. עיונים בחינוך: כתב העת הישראלי למחקר בחינוך, כרך 3, חוברת 1, עמ' 71-82)

תעודות בית ספר שימשו מאות שנים אמצעי לקיום דיאלוג בין מורים לתלמידיהם. כמו כן הן יצרו דיאלוג גם בין בית הספר לגורמים בקהילה שהיה להם עניין בבית הספר וכן בין בית הספר ובין אוכלוסיית הסביבה כולה.

כך למשל עם חידוש ההתיישבות היהודית בארץ-ישראל במאה התשע-עשרה הוקמו ביישובים שונים בתי ספר עבריים. בתי ספר אלה הנפיקו לתלמידיהם תעודות אשר העידו על רמת הישגיהם בלימודים. לכאורה נועדו התעודות ליצור דיאלוג עם התלמידים ועם הוריהם ולספק להם מידע אישי בנוגע לרמת הישגים של התלמיד בלימודים, אך למעשה התעודות שהונפקו בעברית הביאו פְּשׁוֹרָה לציבור שהיה מעוניין בקיומו של בית ספר עברי.

קטע 1	תעודה
<p>10 התעודה העידה ששאיפה זו התממשה, ובבית הספר השפה העברית משמשת להוראת מקצועות לימוד כגון חשבון והנדסה, וגם דברי ימי ישראל, תנ"ך ומשנה (ראה קטע 1).</p>	<p>התלמידה שרה בת האדון שמעון [...] מהמושבה ראש פינה אשר בארץ-ישראל בְּקָרָה את ביה"ס שבמושבה זו משנת תר"ס עד סוף שנת תרס"ה, ובמשך כל הזמן הצטיינה בהנהגתה הרצויה ובאהבתה לְלִמּוּדִים.</p>
<p>15 התעודה בעברית נועדה לבשר בשורה ליישוב היהודי בארץ-ישראל, ולמעשה גם לאלו שישבו בארצות אחרות והתעניינו בנעשה בארץ-ישראל.</p>	<p>מצב ידיעותיה בלמודים הוא: <u>חשבון</u> – ארבע מלאכות החשבון במספרים שלמים, שברים ושברי מעשר, שאלות בערך המשלש, רבית. <u>הנדסה</u> – הקוים והצורות. <u>כתיבת הארץ</u> – כתיבת הארץ החשבונית וכן גם הטבעית בכל חלקי התבל, כתיבת הארץ המדינית של אַרְוֹפָה, אסיה ואפריקה. <u>תולדות הטבע</u> – משג מתורת החיים והצמחים. <u>תנ"ך</u> – נביאים ראשונים, פרקים אחדים בישיעה וירמיה. <u>משנה</u> – מסכת פאה, בבא מציעא.</p>
<p>20 לחזק את תודעת הזהות של מי שהתעניין במוסד החינוכי שהנפיק את התעודה, או של מי שהיה לו קשר כלשהו עם מוסד זה. בדיעבד נעשתה תעודה זו מסמך בעל חשיבות היסטורית שממנו אנו למדים על הקמת בית ספר עברי בארץ-ישראל בסוף המאה התשע-עשרה, על המקצועות שנלמדו בו ועוד.</p>	<p><u>דברי ימי ישראל</u> – מבריאת העולם עד גלות היהודים מספרד. <u>דברי ימי העמים</u> – מצרים, אשור, בבל, צור, מדי, פרס ויון. <u>צרפתית</u> – מעט קריאה וכתיבה. לראיה באתי על החתום פה, מושבה ראש-פינה כ' אלול התרס"ה י' ענתבי</p>

קטע 1: תעודה מראש פינה לתלמידה שלמדה בשנים 1900-1905

קטע 2

בית חינוך משותף

שער הנגב

"כאן אפשר כבר להבין
שכל אדם שונה מחברו
בגלל ציפור הנפש
אשר שוכנת בתוכו"

קטע 2: תעודה מבית הספר
"שער הנגב"

30 גם לאחר הקמת המדינה ולאחר שהוקמה בארץ מערכת חינוך ממלכתית, המשיכו ועדיין ממשיכות התעודות לשדר למעין בהן מסר אישי, מסר תרבותי-ערכי ומסר חינוכי. למשל יש תעודות שעל שעריהן כתובים מסרים המייצגים את ה"אני מאמין" של בית הספר, המבטא את האופי הערכי והחינוכי של המוסד. 35 מסר מילולי זה בשער התעודה נועד לפתוח דיאלוג עם הקורא (ראה קטע 2).

יש תעודות שבהן פורט מידע על הישגיו של כל תלמיד בתחומי משנה של מקצוע מסוים, כמו בתעודה המוצגת בקטע 3. בתעודה זו הציונים במקצוע "לשון עברית" מחולקים לשלושה תחומים: הבנת הנקרא, הבעה, דקדוק.

בכל אחד מן התחומים יש תחומי משנה, המפרטים את מה שנלמד בתחום. לדוגמה, בהבנת הנקרא – אחד מתחומי הלשון העברית – מפורטים ההיגדים האלה: קריאה רהוטה ומוטעמת, פירושי מילים, איתור פרטים/ עובדות ועוד. 45

נראה כי התעודות זימנו אפשרות להבליט את אופיו של בית הספר ואת הישגיו הייחודיים של הפרט.

מחצית ב'			מחצית א'			לשון עברית
היטב	בצורה מניחה את הדעת	מתקשה	היטב	בצורה מניחה את הדעת	מתקשה	
			X			הבנת הנקרא: - קריאה רהוטה ומוטעמת - פירושי מילים - איתור פרטים/עובדות - הבנת הוראות כתובות - זיהוי רעיון מרכזי - הסקת מסקנות - ארגון קטע לפי רצף הגיוני - התייחסות אישית לכתוב (ביקורת והערכה)
			X			הבעה: - כתב יד ברור וקריא - כותב ללא שגיאות כתיב - מתבטא באוצר מילים עשיר - מנסח בצורה ברורה ועניינית - משתמש בסימני פיסוק
			X			דקדוק:

קטע 3: מתוך חוברת דפי הערכה, רשות החינוך המקומית ראשון לציון

תעודות בית הספר כיום

(מעובד על פי קסטן-שפירא שרון [11 בפברואר 2012]. Onlife אוחזר מ- www.onlife.co.il)

חודש שבט הוא חודש מרגש במיוחד: ט"ו בשבט מתקרב וכן יום המשפחה. אולם האמת היא שרוב הילדים זוכרים את התקופה הזו לא בגלל השתיל ששתלו עם המורה או הפנקס עם הלבבות לכבוד יום המשפחה. רוב הילדים מקבלים אז גיליון נייר לבן מודפס בדיו שחורה ועליו מתועדים הישגיהם בלימודים מאז תחילת שנת הלימודים – התעודה.

5 אין זה משנה בן כמה הילד – לתעודה מתייחסים ביראה רבה. יש תעודות שבהן הציונים, המשקפים את הישגי התלמיד, מדורגים במספרים. מתן ציון במספרים מקל על המורים להעריך את רמת התלמיד, ומאפשר להם לבטא את הצלחותיו וכישלונותיו. יש תעודות שבהן ההערכות נכתבות במילים ומציגות את התלמיד על שלל תפקודיו: הלימודיים, החברתיים והרגשיים. בתעודות כאלה לעתים אף התלמיד שותף לכתיבת ההערכות.

10 בשני סוגי התעודות – תעודה במספרים או תעודה במילים – הצורה אינה חשובה. גם אין זה משנה אם התעודה מעולה או כזו שמעידה על קשיים ועל התמודדויות. מה שחשוב הוא איך מגיבים בבית על התעודה שהילד קיבל. חשוב לנצל הזדמנות זו לשוחח עם הילד ולשמוע ממנו על תחושותיו, כי בסופו של דבר הקשר בין ההורים לילדים חשוב מכול.

פרק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 1-5.

1. על פי תחילת **מאמר א**, תעודות בית הספר בראשית ההתיישבות היהודית כווננו לא רק לתלמידים ולהוריהם, אלא גם לנמענים נוספים.

א. — מי היו הנמענים הנוספים? (4 נקודות)

— מדוע כווננו תעודות בית הספר אליהם? (4 נקודות)

ב. מה דעתך על הפניית התעודות בראשית ההתיישבות בארץ גם לנמענים נוספים פרט להורים ולתלמידים? בסס את דבריך על **מאמר א**. (6 נקודות)

---

2. א. בקטע 2 הנלווה למאמר א יש משפט במירכאות.

— אילו מילים במאמר א משפט זה מדגים? (2 נקודות)

— מה אפשר ללמוד מן המשפט במירכאות בקטע 2 על התפיסה החינוכית של בית הספר?
(2 נקודות)

ב. "יש תעודות שבהן פורט מידע על הישגיו של כל תלמיד בתחומי משנה של מקצוע מסוים כמו בתעודה המוצגת בקטע 3". (מאמר א, שורות 38-40).

מה אפשר ללמוד מתעודות מסוג זה על היחס למקצועות הלימוד? (2 נקודות)

---

3. א. במה דומה המידע בקטע 1 על המקצוע "חשבון" למידע בקטע 3 על המקצוע "לשון עברית"? (2 נקודות)

— במה שונה המידע הניתן בקטע 1 על "מצב ידיעותיה בלימודים" של התלמידה במקצוע "חשבון" מן המידע הניתן בקטע 3 על מצב ידיעותיו של התלמיד במקצוע "לשון עברית"?
(2 נקודות)

ב. ציין שני פרטי מידע שהורי התלמידה יכולים ללמוד על בתם, על פי הפתיח של התעודה בקטע 1. (2 נקודות)

---

4. א. במאמר ב מוזכרות שתי שיטות הערכה שונות של הישגי התלמידים. ציין את שתי השיטות ואת המאפיינים של כל אחת מהן. (4 נקודות)

ב. אילו היית חבר במועצת התלמידים בבית הספר שלך, איזו שיטה היית ממליץ להנהלת בית הספר לנקוט כדי להעריך את הישגי התלמידים? נמק את תשובתך. (4 נקודות)

ג. שני המאמרים א ו-ב מוסרים מידע על סוגים שונים של תעודות. במאמר ב יש לכותבת מטרה נוספת. מהי? (2 נקודות)

פרק שני – אוצר המילים והמשמעים; שם המספר

(26 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 6-10.

אוצר המילים והמשמעים (21 נקודות)

6. לפניך הערך **תְּעוּדָה** ממילון **רב־מילים**, המילון השלם לעברית החדשה, יעקב שויקה, תשנ"ז. מעריך זה הושמטה ההגדרה הראשונה.

תעודה תְּעוּדָה שם נ

1.

---

2. אישור רשמי המעיד

על השתתפות במשהו, על הצלחה במשהו, על סיום קורס או חוג וכד'; אישור רשמי המעיד על הכשרה מקצועית בתחום מסוים. המשתתפים בצעדה יקבלו תעודה ומדליה. • מסיימי הקורס להנהלת חשבונות קיבלו תעודה מקצועית של מנהלי חשבונות. 3. מסמך, דבר כתוב המספק הוכחה או מידע או המשמש לתיעוד; אישור רשמי המשמש אסמכתא למשהו. במחקרו נעזר ההיסטוריון בתעודות השמורות בארכיון בית הספרים הלאומי. • השוטר ביקש מן הנהג להציג בפניו תעודות.

[תְּעוּדוֹת; ע.ו.ד. (ת.ע.ד.)]

- א. כתוב בשורות הריקות שליד הספרה 1 בערך "תעודה" את ההגדרה החסרה, על פי

מאמר ב שקראת. (2 נקודות)

- ב. ציין איזה סוג של הגדרה כתבת. נמק את קביעתך. (2 נקודות)

- ג. לפניך צירופים ובהם המילה "תעודה".

תעודת לידה תעודת בגרות תעודת זהות תעודת אחריות

הקף את הצירוף שבו משמעות המילה "תעודה" דומה למשמעות המילה "תעודה"

במאמרים שקראת. (נקודה אחת)

7. במאמר א מוזכרת המילה "הישג": "בתי ספר אלה הנפיקו לתלמידיהם תעודות אשר העידו על רמת הישגיהם בלימודים". (שורות 5-6)

לפניך הערך **הַשִּׁיג** ממילון **אבן-שושן**, 2003. עיין בו, וענה על הסעיפים שאחריו.

הַשִּׁיגְתִּי, הַיִּשְׁג ז' [מן נשג, הַשִּׁיג] [בתלמוד רק בצירוף "הַשִּׁיג יָד", ראו להלן] דָּבַר שֶׁהִשִּׁיג, דָּבַר שֶׁזָּכָה בוֹ אָדָם לְאַחַר מְאֻמָּץ: "אֵף מְסֻפָּרְנוּ... מִתּוֹךְ שֶׁהֶעֱלָה... אֶת הַשִּׁיגוֹ שֶׁל עֲצָמוֹ" (סדן, הקדמה לסיפורי שנהר כד). הַשִּׁיגִיהֶם שֶׁל הַתְּלִמִּידִים בְּלִמּוּדֵיהֶם הָיוּ טוֹבִים. בֵּית הַחֲרֻשֶׁת הִגִּיעַ לְהַשְׁגִּים יָפִים. אֲכִן, זֶה הַשִּׁיג רַב! - [הַשִּׁיגְתִּי, הַשִּׁיגִים, הַשִּׁיגִי-]

א. מן הערך **הַשִּׁיג** במילון אפשר להפיק מידע דקדוקי על מילה זו. ציין שלושה פריטים דקדוקיים שאפשר ללמוד מן הערך. (3 נקודות)

_____ (1)

_____ (2)

_____ (3)

ב. — לאיזה רובד לשון שייכת המילה **הַשִּׁיג**? _____

— איזה מידע במילון סייע לך לקבוע זאת? _____

(4 נקודות)

ג. בראש הערך מוצגת המילה **הַשִּׁיג** בשתי צורות כתיב. מדוע לדעתך חשוב לתת מידע זה לקורא? (2 נקודות)

_____

_____

8. א. "לראיה באתי על החתום פה". (קטע 1 הנלווה למאמר א)

הביטוי **לראיה** מאפיין מסמכים משפטיים.

מהי משמעות הביטוי?

הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

(1) לזיכרון

(2) להוכחה

(3) למעשה

(4) לסיכום

ב. "קריאה רהוטה ומוטעמת". (קטע 3 הנלווה למאמר א)

למה הכוונה בהיגד זה?

הקף את התשובה הנכונה. (2 נקודות)

(1) התלמיד קורא באופן שוטף ובנגינה הנכונה.

(2) התלמיד מתאים בכל עת את קריאתו לנסיבות.

(3) התלמיד קורא הרבה ושפתו עשירה ומגוונת.

(4) התלמיד קורא לאט ומפריד כל הברה.

9. לפניך ציטוט ממאמר א:

"לכאורה נועדו התעודות ליצור דיאלוג עם התלמידים... אך למעשה התעודות... הביאו

בשורה לציבור...". (שורות 6-8)

הקף את המשפט המבטא את הרעיון שבציטוט זה. (3 נקודות)

(1) אלמלא נועדו התעודות ליצור דיאלוג עם התלמידים, הן היו מביאות בשורה לציבור.

(2) מטרת התעודות הייתה ליצור דיאלוג עם התלמידים, לכן הן הביאו בשורה לציבור.

(3) מכיוון שהתעודות נועדו ליצור דיאלוג עם התלמידים הן הביאו בשורה לציבור.

(4) למראית עין נועדו התעודות ליצור דיאלוג עם התלמידים, אולם בפועל הן הביאו בשורה לציבור.

(5 נקודות)

שם המספר

10. א. לפניך שלושה משפטים, ובכל אחד מהם יש מספר מודגש.
- בכל משפט כתוב במקום הריק את המספר במילים. אין צורך לנקד. (3 נקודות)
- בתעודה מראש פינה מפורטים 9 _____ מקצועות לימוד.
- בקטע מספר 2 _____ מוצג עמוד השער של תעודה מבית הספר "שער הנגב".
- אפשר ללמוד רבות מ-3 _____ הקטעים הנלווים למאמר א.
- ב. בכל אחד מן המשפטים שלפניך הִקֵּף את הצורה הַנְּכֻנָּה של שם המספר. (2 נקודות)
- בשנת אֶלֶף שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת תְּשָׁעִים וְתֵשַׁע / אֶלֶף שְׁמוֹנֶה מֵאוֹת תְּשָׁעִים וְתֵשַׁע הוּשְׁלְמָה בְּנִייתוֹ שֶׁל בֵּית הַסֵּפֶר בְּרֵאשׁ פִּינָה.
- הַסְּעִיף הַשְּׁלוֹש־עֶשְׂרֵה / הַשְּׁלוֹש־עֶשְׂרֵה בְּתַחֲמוֹמֵי הַמִּשְׁנָה שֶׁל לִימוּדֵי עֵבְרִית הוּא פִּיֶסוּק.

פרק שלישי – תחביר ומערכת הצורות (24 נקודות)

בפרק זה שמונה שאלות: ארבע מתחום התחביר (11-14) וארבע מתחום מערכת הצורות (15-18).
ענה על ארבע שאלות בלבד. תוכל לבחור אותן מתחום התחביר א מתחום מערכת הצורות
א משני התחומים, כרצונך (לכל שאלה – 6 נקודות).

תחביר

11. לפניך ארבעה משפטים.

- I. עם חידוש ההתיישבות בארץ-ישראל הוקמו ביישובים שונים בתי ספר עבריים.
  - II. בית ספר "חביב" בראשון לציון נוסד בשנת תרמ"ו, וכל מקצועות הלימוד נלמדו בו בעברית.
  - III. התעודות שהונפקו בעברית הביאו בשורה לציבור.
  - IV. מהתעודה אנו למדים על הקמתו של בית ספר עברי בארץ-ישראל.
- א. ציין את הסוג התחבירי של כל אחד מן המשפטים: פשוט, מורכב, איחוי (מחובר).

משפט I _____

משפט II _____

משפט III _____

משפט IV _____

- ב. הצירוף "**בית ספר / בתי ספר**" חוזר שלוש פעמים במשפטים שבראש השאלה.
ציין את מספר המשפט שבו הצירוף יוצא דופן מבחינת תפקידו התחבירי, וכתוב את
תפקידו התחבירי של הצירוף במשפט זה.

ג. הצירוף "**בארץ-ישראל**" חוזר פעמיים במשפטים שבראש השאלה.

האם התפקיד התחבירי של צירוף זה זהה בשני המשפטים? _____
נמק את תשובתך במונחים תחביריים.

12. א. לפניך משפט.

גם לאחר הקמת המדינה שידרו התעודות מסר תרבותי.

(1) ציין את הנושא ואת הנושא במשפט.

הנושא: _____

הנושא: _____

(2) את המשפט הנתון אפשר לנסח גם בדרך זו:

גם לאחר שהוקמה המדינה שידרו התעודות מסר תרבותי.

ציין הבדל תחבירי בין הניסוח הראשון לניסוח השני של המשפט.

ב. לפניך קטע ובו המילה **תעודות** מודגשת ארבע פעמים. ליד כל מילה מודגשת כתוב מספר.

ציין את התפקיד התחבירי של המילה **תעודות** בכל אחת מן הפעמים.

בתי ספר בארץ מעניקים לתלמידיהם **תעודות**⁽¹⁾ מסוגים שונים. **התעודות**⁽²⁾ משקפות את

הישגי התלמיד בתקופת זמן מסוימת. ילדים רבים מתייחסים ל**תעודות**⁽³⁾ ביראה רבה, לכן

יום חלוקת **התעודות**⁽⁴⁾ גורם להם התרגשות.

תעודות (1): _____

תעודות (2): _____

תעודות (3): _____

תעודות (4): _____

13. א. (1) לפניך משפט.

רוב הילדים זוכרים את תקופת ט"ו בשבט בשל קבלת התעודה.

סמן ✓ ליד המשפטים המבטאים אותו יחס לוגי כמו במשפט הנתון.

מאחר שהילדים מקבלים תעודה בט"ו בשבט, הם זוכרים תקופה זו.

אם מקבלים תעודה בט"ו בשבט, זוכרים תקופה זו.

לאחר קבלת התעודה רוב הילדים זוכרים את תקופת ט"ו בשבט.

הילדים מקבלים תעודה בט"ו בשבט, לכן הם זוכרים תקופה זו.

הילדים מקבלים תעודה בט"ו בשבט כדי לזכור תקופה זו.

(2) ציין את הקשר הלוגי המשותף למשפטים שסימנת ולמשפט הנתון. _____

ב. לפניך משפט המבוסס על מאמר א.

אם מקצועות הלימוד יילמדו בעברית, תגבר שליטתם של התלמידים בשפה זו.

ציין את הסוג התחבירי של המשפט: _____

ציין את הקשר הלוגי במשפט זה: _____

14. א. לפניך קטע.

אתמול דפדפתי באלבומים ישנים של הוריי. באחד האלבומים מצאתי תעודה שאבא שלי החביא בתוך מעטפה. גיליתי על אבא דברים חדשים.

(1) העתק כל משפט בשורה נפרדת, וציין את סוגו התחבירי: פשוט, מורכב, איחוי (מחובר).

---

(2) העתק מן הקטע דוגמה לצירוף של

שם עצם + שם תואר _____

שם עצם + כינוי קניין (כינוי שייכות) _____

ב. לפניך שישה צירופים שמניים.

הבנת הוראות, היישוב היהודי, תחומי משנה, רמת הישגים, כתב יד,

חשיבות היסטורית

מיין את הצירופים בטבלה שלפניך.

צירוף סמיכות	צירוף שם עצם + שם תואר

מערכת הצורות

15. א. בטור הימני בטבלה שלפניך כתובים משפטים, ובכל משפט יש פועל מודגש. השלם את הטבלה רק במקומות הריקים.

שם פעולה באותו בניין	הגוף (לפי ההקשר במשפט)	הבניין	הפועל
			המספרים בתעודות מְשַׁקְפִים את הישגי התלמיד.
			הציונים הַנִּתְּנִים לתלמיד מבטאים את הישגיו בלימודים.
			התעודות שֶהַנִּפְקָו בעברית הביאו בשורה לציבור.
			הערכה מילולית לעתים מְבַטֶּלֶת את הצורך בהערכה באמצעות מספרים.

ב. ציין את משמעות הבניין של כל אחד מן הפעלים נִתְּנִים, מְבַטֶּלֶת.

נִתְּנִים _____
מְבַטֶּלֶת _____

ג. לפניך שלושה פעלים.

לִמְדוּ, נִלְמְדוּ, לְמַדוּ

(1) ציין את הפועל היוצא דופן מבחינת הבניין, וכתוב מהו הבניין שלו.

הפועל היוצא דופן: _____

הבניין שלו: _____

(2) ציין את הבניין של שני הפעלים האחרים. _____

(3) מהי צורת העתיד של הפועל לְמַדוּ?

הקף את התשובה הנכונה.

יְלַמְדוּ, יִלְמְדוּ, יִלְמְדוּ, יִלְמְדוּ

16. א. לפניך קטע ובו עצות להורים כיצד להתנהג עם ילדיהם ביום קבלת התעודה מבית הספר.

כאשר **תִּקְבְּלוּ** את התעודה של ילדכם **הִתְמַקְדוּ** תחילה בדברים הטובים.
 על הדברים הטובים פחות **דַּבְּרוּ** אתו יום או יומיים לאחר קבלת התעודה.
 אם ילדכם קיבל ציון נמוך במקצוע מסוים ואתם רוצים לגרום לו לשפר את ציונו, **הִצִּיבו**
 לו מטרה שהוא יוכל לעמוד בה.
הִשְׁתַּדְּלוּ להקשיב לילדכם ולברר כיצד אפשר לעזור לו.
 אם תנהגו בדרך זו, תוכלו לזכות לשיתוף פעולה רב יותר עם ילדכם.

לפניך טבלה ובה הפעלים המודגשים בקטע. השלם את הטבלה במקומות הריקים **על פי ההקשר** של הפעלים בקטע.

הפועל על פי הקשרו בקטע	השורש	הבניין	הגוף	הזמן/הדרך
תִּקְבְּלוּ				
הִתְמַקְדוּ				
דַּבְּרוּ				
הִצִּיבוּ				
הִשְׁתַּדְּלוּ				

ב. על פי הטבלה שמילאת, מה משותף ל**כל** הפעלים? _____

ג. כתוב משפט שבו הפועל **הִתְקַשְּׁרוּ** יהיה זהה בגוף ובזמן לפועל **הִשְׁתַּדְּלוּ** שבקטע.

ד. עיין בקטע שבמסגרת, והעתק ממנו שני שמות פעולה בבניין פיעל.

17. א. לפניך חמישה שמות מן המאמרים שקראת.

זְהוּת , הַצְלָחָה , מְסִמָּה , שְׂאִיפָה , מסר אישי

(1) מיין את השמות לשתי קבוצות לפי דרך התצורה, וציין את דרך התצורה של כל קבוצה.

(2) בחר בשם אחד מכל קבוצה, ונתח בפירוט את דרך התצורה שלו.

ב. הקף את המשפט שהנאמר בו נכון.

- I. המילים הַבְּעָה, כְּתִיבָה, הַשְּׂגָה הן שמות פעולה.
- II. המילים הַבְּעָה, כְּתִיבָה, הַשְּׂגָה הן באותו משקל.
- III. המילים הַבְּעָה, כְּתִיבָה, הַשְּׂגָה הן מאותה גזרה.
- IV. המילים הַבְּעָה וְהַשְּׂגָה שונות זו מזו בגזרה ובמשקל.

18. לפניך שלושה צירופים, ובכל צירוף מילה מודגשת.

מנהל דָּגוּל תעודות שְׁנֵתִיּוֹת רעיון מְרַכְזִי

א. מה משותף למילים המודגשות מבחינת המשמעות?

_____

ב. ציין את דרך התצורה של המילים:

_____ דָּגוּל

_____ מְרַכְזִי

ג. העתק מבין שלוש המילים המודגשות מילה אחת שיש בה גם צורן גזירה וגם צורן נטייה,

והסבר את תשובתך.

_____
_____

ד. בכל אחד מן המשפטים שלפניך, הקף את הצורה הנכונה של הפועל.

— גם לאחר שהוקמה מערכת חינוך ממלכתית במדינה הַמְשִׁיכוּ / הַמְשִׁיכוּ

התעודות לשדר מסר אישי ומסר תרבותי־ערכי.

— המדריכה קראה לחניכים: "אנחנו רוצים להתחיל בתדריך לקראת הטיוול,

הַכְּנִסוּ / כְּנִסוּ לאולם!"

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

